

Відгук наукового керівника

доктора педагогічних наук, доцента, професора кафедри теорії і практики початкової освіти факультету професійно-педагогічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» Вікторенко І. Л. із оцінкою здобувачки Клімашевської Г. Р. та її роботи в процесі підготовки дисертації **«Формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи»**, представленої до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Характеристика дисертаційної роботи.

Актуальність теми дослідження. Дисертантка звернулася до однієї з актуальних проблем сучасної української освітньої системи – підготовки компетентного вчителя початкових класів для організації власної професійної діяльності в умовах Нової української школи та навчання впродовж життя. Предметом наукового дослідження Клімашевська Г. Р. обрала технологію формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, що обумовлено практичними потребами в галузі початкової та вищої освіти та недостатньо сформованими науковими, теоретико-методологічними та методичними засадами проблеми формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності. Авторкою експериментально доведено, що за традиційних умов організації професійної підготовки вчителів початкових класів формування готовності до креативної професійної діяльності, яке виступає необхідним складником фахової діяльності сучасного вчителя НУШ, відбувається стихійно і містить значні недоліки, що спричиняє недостатній рівень відповідної готовності випускників педагогічних ЗВО і вимагає відповідних реагувань із боку вищої педагогічної школи.

Дослідження проведено згідно з темою науково-дослідної роботи кафедри розвитку дитини раннього і дошкільного віку ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» «Міждисциплінарні стратегії дослідження інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі» (державний реєстраційний номер: 0124U002803), а також у межах реалізації науково-дослідної роботи кафедри теорії і практики початкової освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», яка є складовою комплексної наукової теми «Професіоналізм педагога: теоретичні і методичні аспекти» (державний реєстраційний номер: 0115U003313).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

– *уперше*: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено технологію формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах НУШ як сукупність раціональних форм, методів, засобів і ресурсів освітнього процесу, об'єднаних метою функціонування та єдністю реалізації, що спрямовані на формування позитивної мотивації до творчого опанування професією

вчителя, інтегрованої системи знань про сутність технології креативної професійної діяльності вчителя та вмій і навичок творчої освітньої діяльності; розроблено структурно-функціональну модель технології формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах НУШ, що характеризується системно-функціональною єдністю блоків: концептуально-цільового (соціальне замовлення, мета, завдання, наукові підходи, принципи); змістово-процесуального (змістові домінанти, види діяльності, методи, форми, засоби, етапи технології, педагогічні умови) й діагностично-аналітичного (компоненти, критерії, рівні, результат); подано авторське трактування поняття «готовність до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів», обґрунтовано його структуру;

– *уточнено*: понятійно-категоріальний апарат дослідження проблеми формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів, зокрема: «творчість», «креативність», «креативні здібності», «креативні якості», «креативне освітнє середовище закладу вищої освіти», «креативна діяльність», «креативна професійна діяльність», «креативна професійна діяльність учителя початкових класів», «готовність до професійної діяльності»;

– *подальшого розвитку набули методологічні підходи* до формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності; наукові уявлення про зміст і структуру готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів; зміст, форми, методи, засоби професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті ідей інформатизації і технологізації освітнього процесу; критерії з відповідними показниками сформованості готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів: *мотиваційний компонент* (мотиваційно-ціннісний критерій (показники: позитивна мотивація до пошуку нестандартних, відмінних від традиційних способів розв'язання навчальних завдань; система ціннісних орієнтацій; спрямованість на саморозвиток, успіх); *когнітивний компонент* (інтелектуально-світоглядний критерій (показники: обсяг та система професійних знань про інноваційні технології навчання, зокрема креативні техніки навчання, методи, прийоми, форми та засоби її реалізації; розвинене критичне мислення; творчі здібності); *діяльнісний компонент* (діяльнісно-рефлексивний критерій (показники: креативні якості; створення самостійного оригінального продукту своєї діяльності; саморефлексія в процесі креативної професійної діяльності).

Практичне значення результатів дослідження визначається розробленням і впровадженням у практику роботи закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, технології формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів. Задля забезпечення ефективності технології формування готовності майбутніх учителів початкових класів до креативної професійної діяльності в умовах Нової української школи оновлено зміст та вдосконалено

форми, методи та засоби навчання професійно орієнтованих освітніх компонентів («Вступ до спеціальності», «Основи природничих наук», «Педагогіка», «Методика навчання природознавства», «Методика навчання інтегрованого курсу “Я досліджую світ”», «Методика навчання математики», «Методика навчання української мови», «Інноваційні технології навчання в початковій школі», «Практична підготовка», «Технології навчання мовно-літературної освітньої галузі “Мова і література”», «Технології навчання освітньої галузі “Математика”», «Технології навчання природничої освітньої галузі “Людина і світ”», «Методичний практикум із педагогічної освіти»); розроблено та впроваджено в практику фахової підготовки здобувачів авторську програму, що представлена елективним спецкурсом «Технологія формування готовності до креативної професійної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи: теорія і практика»; програмою самоосвітнього менеджменту «Креативна професійна діяльність сучасного учителя початкових класів» для студентів експериментальної групи, а також студією педагогічної майстерності «Креативний педагог: виклики сучасності» для науково-педагогічних працівників.

Основні положення, результати та висновки дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти під час оновлення освітніх програм підготовки фахівців зі спеціальності 013 Початкова освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, програм обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів; у системі підвищення кваліфікації педагогів закладами післядипломної педагогічної освіти, самоосвітній діяльності студентів.

Вірогідність й обґрунтованість результатів дослідження. Наукові положення, висновки, що висвітлені в дисертаційній роботі, достатньою мірою обґрунтовані експериментальними даними, відповідають меті та завданням дослідження. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечена достатнім обсягом дослідження, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичної обробки матеріалів.

Усі результати дослідження, що виносяться на захист, отримані особисто здобувачкою, є її власним здобутком.

Публікації. Теоретичні та практичні здобутки знайшли своє втілення в 13-ти наукових працях (із яких 11 – одноосібні), зокрема в 3-х статтях наукових фахових виданнях України, 3-х статтях зарубіжних наукових виданнях та в 7-ми статтях в інших виданнях, матеріалах всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій (м. Слов'янськ, м. Дніпро, м. Одеса, м. Запоріжжя, м. Львів, м. Czestochowa, м. Wloclawek).

Характеристика праці аспірантки в процесі підготовки дисертації.

У ході роботи над дисертаційним дослідженням Клімашевська Г. Р. зарекомендувала себе як людина з науковим мисленням, небайдужа та досвідчена. Їй притаманні сміливість задумів та старанність у їх здійсненні. Клімашевська Г. Р. показала високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість щодо вирішення проблем наукового пошуку, виявила себе як

самостійна, наполеглива науковиця, яка володіє методами наукових досліджень. Свою фахову компетентність вона підтвердила під час проведення експериментального дослідження в роботі з викладачами та здобувачами освіти, які були залучені до педагогічного експерименту. Принциповість, відповідальність, активна життєва позиція допомагали заручитися Клімашевській Г. Р. підтримкою серед педагогічних працівників та студентів.

Наголошуємо на особистісних якостях дисертантки: вимогливість до себе, щирість, відкритість у спілкуванні, толерантність, харизматичність, розсудливість, ввічливість.

Загалом, виконана дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) засвідчила високий рівень наукової освіченості Клімашевської Г. Р. Дисертаційна робота відповідає вимогам, які висуваються до наукових робіт такого рівня, має теоретичну й практичну цінність, та у разі успішного захисту його авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Науковий керівник:

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри теорії і практики
початкової освіти факультету
професійно-педагогічної освіти
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Ірина ВІКТОРЕНКО

Підпис доктора педагогічних наук, доцента І. Вікторенко засвідчую:

Начальник відділу кадрів

Євгеній СІЛІН